

EINDRAPPORT

Nr. 2

Aan Hare Majesteit de Koningin

's-Gravenhage, 22 juni 1971.

Majesteit,

Op zaterdag 15 mei 1971 mocht ik van U de opdracht ontvangen om, na de op 28 april jl. gehouden verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, als informateur „de mogelijkheid te onderzoeken van de vorming van een parlementair kabinet, dat geacht mag worden te steunen op een meerderheid in de volksvertegenwoordiging”.

De te volgen werkwijze deelde ik in 8 fasen in:

- fase 1: onderzoek naar de politieke wil om deel te nemen aan de te vormen regering;
- fase 2: financieel-economische besprekingen;
- fase 3: sociaal-economische besprekingen;
- fase 4: meditatie;
- fase 5: zoeken naar een basis voor een akkoord;
- fase 6: uitwerken van de basispunten;
- fase 7: bezien van het programma als geheel en daarop een regeerakkoord bereiken;
- fase 8: formule voor de zetelverdeling en overeenkomst bereiken over de voordracht van een kandidaat-informateur.

Ik heb U regelmatig telefonisch en viermaal persoonlijk rapport uitgebracht over de inhoud van mijn besprekingen en U een tussenstand gegeven.

Op maandag 17 mei 1971 ben ik mijn werkzaamheden aangevangen met o.a. besprekingen met drs. J. M. den Uyl en mr. H. A. F. M. O. van Mierlo, resp. fractievoorzitter van de Partij van de Arbeid en D'66. Bij deze besprekingen bleek mij dat de Partij van de Arbeid en D'66 geen deel wensten uit te maken van de nieuw te vormen regering. Dit standpunt werd beargumenteerd en bevestigd door drs. J. M. den Uyl in zijn brief van 18 mei 1971 (bijlage 1).

Achtereenvolgens voerde ik gesprekken met dr. G. H. Veringa, mr. B. W. Biesheuvel, mr. W. J. Geertsema, drs. B. J. Udink en dr. W. Drees jr. Daaruit bleek dat er bij de K.V.P., A.R.P., V.V.D., C.H.U. en DS'70 de politieke wil bestond tesamen te komen tot de vorming van een regering.

In de volgende twee fasen voerde ik besprekingen met een aantal deskundigen op financieel- en sociaal-economisch terrein en met de leiders van enkele belangrijke maatschappelijke organisaties.

In de vijfde fase vond op dinsdag 25 mei 1971 de eerste bespreking plaats met de fractievoorzitters van bovengenoemde politieke partijen.

Aan deze fractievoorzitters heb ik op 4 juni een memorandum (bijlage 2) voorgelegd met verzoek daarop schriftelijk te reageren. Dit memorandum werd in de fracties besproken, waarna op 7 juni de brieven binnenkwamen (bijlagen 3 t/m 7).

Op woensdag 9 juni werd in gezamenlijk overleg een nieuwe tekst voor paragraaf 12 van het memorandum opgesteld (bijlage 8). Op de avond van die dag werd een basis voor een akkoord bereikt, waarmede fase 5 werd afgesloten.

Daarna volgden besprekingen op 10 en 11 juni, welk overleg uitmondde in een concept-regeerakkoord, dat op 14 juni aan de vijf fractievoorzitters persoonlijk werd toegezonden.

Op woensdag 9 juni werd besloten tot de instelling van een werkgroep onder leiding van mr. R. J. Nelissen, met als opdracht voorstellen te doen ten einde de thans voorziene uitgavenontwikkeling voor 1972 binnen de 6 pct. te houden en waar mogelijk zover te gaan dat ruimte vrijkomt voor het uitvoeren van nieuwe taken, daarbij rekening houdend met het perspectief van de budgettaire ontwikkeling in de komende jaren. Deze werkgroep bracht op woensdag 16 juni verslag uit.

Na besprekingen op 15, 16 en 17 juni werd op 18 juni een aangepast concept-regeerakkoord aan de fractievoorzitters gezonden, dat in de fracties is besproken (bijlage 9). Ook over enige vrije kwesties (de kiesdrempel, de wet op de gewestvorming en de kansspelen), de formule voor de zetelverdeling en de kandidaat-formateur werd tussen de fractievoorzitters overeenstemming bereikt. De fractievoorzitters reageerden op 21 juni schriftelijk op het concept-regeerakkoord (bijlagen 10 t/m 14).

Op maandag 21 juni 's avonds vond de slotbespreking plaats, waarbij volledige overeenstemming werd bereikt over het regeerakkoord, over de zetelverdeling (K.V.P. 6; V.V.D. 3; A.R.P. 3; C.H.U. 2 en DS'70 2) en over de aan U voor te dragen kandidaat-formateur.

Uit de mededelingen van de fractievoorzitters is mij gebleken, dat de gedachte om de heer Biesheuvel aan U aan te bevelen als formateur, ook in de fracties van de vijf deelnemende partijen wordt gesteund. Uitgaande van het zojuist gestelde, moge ik U in overweging geven mr. B. W. Biesheuvel te belasten met de formatie van een kabinet.

Ten slotte wil ik U van harte dankzeggen voor het vertrouwen dat U in mij stelde en wil ik U gaarne mijn grote erkentelijkheid betuigen voor Uw voortdurend medeleven en de steun die ik bij mijn werk van U mocht ondervinden.

P. STEENKAMP
(P. Steenkamp).